

הזזת בתי שרונה

הזזת בתי "שרונה" בדרום הקריה בתל-אביב-יפו, שהושלמה בחודש פברואר 2006, הייתה לא רק פרויקט אדריכלי-הנדסי ייחודי, אלא גם סיומו של מאבק ציבורי על שימורם של ערכים היסטוריים, תרבותיים ואדריכליים. פיתוחו של מרכז העסקים הראשי (מע"ר) במטרופולין של תל-אביב-יפו והצורך להרחיב את רחוב קפלן לשמונה מסלולים סיכנו את שלמותם של המבנים ההיסטוריים. הכתבה הבאה מתארת את המאבק העיקש להצלת בתי המושבה הטמפלרית ואת הפרויקט להזזת המבנים

אלי יצחקוב ורווה כהנר

"בשנות ה-70 של המאה הקודמת, תל-אביב אופיינה בהגירה שלילית ובהזדקנות תושביה", מספר האדריכל אמנון בר אור, ראש התכנית ללימודי שימור באוניברסיטת תל-אביב ובעליו של משרד אמנון בר אור אדריכלים, ומוסיף: "פרנסי העיר ראו בעיניים כלות כיצד שכנתם - העיר רמת-גן - 'לוקחת' מהם את בורסת היהלומים הישראלית ומצליחה להפוך מתחם מוזנח ומוכה יתושים, שעל גדות נחל איילון, למרכז סחר עולמי ולאזור תעשייה שוקק. באותה תקופה, עסקים רבים 'ברחו' אל מחוץ לגבולות תל-אביב, ומקורות ההכנסה של העיר הועמדו בסכנה.

מינהל מקרקעי ישראל (ממ"י), האחראי על קרקעות המדינה, ועיריית תל-אביב הבינו שיש לפתח לעיר תכנית מע"ר חדשה. התכניות הקודמות לא צלחו - מע"ר שדרות רוטשילד הלך והתדרדר, מע"ר מנשייה (בית הטקסטיל ובית גיבור) נכשל בגלל היעדרם של אמצעי תחבורה, ומע"ר רחוב שאול המלך (בית אסיה ובית IBM) לא הצליח להשיג את הפריצה המיוחלת. בנקודה זו עלה הרעיון לפתח את דרום הקריה - לצמצם את שטחם של בסיסי הצבא, להעביר את המוסכים ואת הסדנאות אל מחוץ לעיר, ולבנות במקומם מע"ר חדש".

העיר תל-אביב-יפו היא מרכז הכלכלה, התרבות, התקשורת והמסחר של ישראל, שחוגגת 100 שנים להיווסדה. מחד, תל-אביב היא עיר ותיקה, שמכונה "העיר העברית הראשונה", אך מאידך, זו עיר מודרנית ותוססת - "עיר ללא הפסקה". אך בעבר הלא רחוק - הכול נראה אחרת...

פתחים בתחתית קירות הבית, שדרכם הכניסו ברזלי זיון ועליהם יצקו משטח בטון

(המשך בעמ' 24)

קורסים חדשים במרכז

קורס הזדמנויות עסקיות ירוקות ליזם ולמנהל
הקורס פותח פתח להכרת נושא איכות הסביבה (אנרגיה ירוקה, מיחזור פסולת ועוד) והחקיקה בתחום, תוך זיהוי הזדמנויות עסקיות בתחום לצד זיהוי הזדמנות עסקיות בעסק הקיים.
הקורס מיועד ליזמים, ליועצים, לעצמאים ולדרגני ניהול בחברות אשר רוצים להכיר את הפוטנציאל הקיים בשילוב איכות הסביבה וניהול העסק.

קורס הבניה הירוקה

בניית הבית שלי, כל השלבים בדרך להגשמת החלום כולל הבניה הירוקה. מהיתר הבניה, התקשרות עם מתכננים, שלבי הבניה, פיקוח, תקציב, בעיות ופתרונות, הפקת לקחים ותקציב. הנושאים מיושמים על פרויקט.
הקורס מיועד לכל אדם העוסק בבניה כזם של ביתו שלו, בעסקים אשר חייב להתמצא, בתהליך אם כלקוח, אם כזם עיסקי.

קורס צילום

לימוד צילום - שליטה במצלמה, הבנת מרכיבי החשיפה, שליטה בקומפוזיציה, הצילום כשפה, לימוד צילום לילה וצילום מאקרו, צילום דיגיטלי ופיתוח היצירתיות.
הקורס מיועד לקהל הרחב.

למידע נוסף על קורסים והשתלמויות חייגו
1-800-36-10-60
WWW.BIUH.CO.IL

ASC
Amitai Strategic Consulting Ltd.

ייעוץ מקצועי וממוקד להשגת הישגים והתייעלות בארגון

בעולם תחרותי ומתקדם חשוב לכל חברה לפעול לשיפור מתמיד בביצועים העסקיים ולהתייעלות בתהליכי העבודה. ניהול נכון של שרשרת האספקה הוא הכלי המרכזי להשגת יעדי החברה.

בחינת מערכות המידע

- < מיפוי מערכות המידע הקיימות בארגון
- < הגדרת הצרכים ובניית דו"ח פערים בין הצרכים למערכות הקיימות
- < בחינת פתרונות לשיפור המצב הקיים
- < המלצה על מערכות ERP מתאימות
- < ניהול מכרזים בשם הלקוח לבחירת ספקים
- < להטמעת מערכות מידע

ניהול הרכש

- < בחינת תהליכי הרכש בחברה והמלצות לשיפור
- < הדרכות וליווי מקצועי של מנהלי הרכש והקניינים
- < פתרונות השמה למנהלים וקניינים
- < עריכת משאים ומתנים מקצועיים בשם הלקוח
- < להשגת הישגים מירבי והורדת עלויות הרכש

ניהול המלאי

- < בחינת ניהול המלאי בחברה והמלצות לשיפור וחיסכון
- < פיתוח נוסחאות לעיתוד המלאי בהתאם למאפייני החברה והשגת מלאי אופטימאלי
- < ליווי והדרכת מנהלי התכנון בחברה להשגת יעדי ניהול המלאי

ניהול מחסנים

- < בחינת ניהול המחסנים בחברה והמלצות לשיפור וחיסכון
- < תכנון מחסנים לעמידה בצרכי החברה
- < יישום טכנולוגיות מתקדמות לניהול מחסנים כגון RFID, תוכנות WMS, מידוף מתקדם, מסופונים, מדפסות ופתרונות שינוע ואחסנה ממוכנים

ניהול הפצה

- < בחינת מערך הפצה והמלצות לשיפור וחיסכון
- < הטמעת שיטות מתקדמות לתכנון הפצה ובקרת ביצוע

אשר מונה אחר-כך למהנדס העיר. גודוביץ' התלהב מאוד מן הרעיון של הפיכת הקריה למרכז תרבות. בשנת 1998, כאשר חולדאי נבחר לראשות העיר, תרשימים של הקבוצה הוצגו בתערוכה גדולה, שעסקה בחזון העיר.

המאבק עם נציגי ממ"י נמשך, חברי הקבוצה הפעילו את קשריהם ואף הגיעו לפגישה עם ראשי ממ"י. עם הזמן, ממ"י נעתר והסכים ל-11 מבנים לשימור, אך כשחברי הקבוצה ביקשו לכלול בתכנית גם את שימור היקב, ממ"י דחה את התכנית.

"החלטנו לאמץ את דרך החשיבה של ממ"י", מספר בר אור ואומר: "איזו שפה ממ"י מבין? כסף. אז החלטנו לדבר בשפת הכסף. הבאנו לשמאים את התכנון שלנו (מבנים גבוהים המשקיפים על פארק ירוק הממוקם במרכזם) ואת התב"ע של ממ"י (שבניתיים התווספו לה שינויים), וביקשנו מהם להעריך את עליית ערך הנכסים בשתי החלופות. בסיום השומה התברר לממ"י, שמחירו של מ"ר בנוי על-פי הצעתנו גבוה יותר ממחירו של מ"ר, הבנוי על-פי תכניתם..."

הטמפלרים בארץ הקודש

הטמפלרים הם תנועה חברתית שיצאה מן הפרוטסטנטיות, ושנוסדה בדרום גרמניה, במחצית הראשונה של המאה ה-19. מייסד התנועה ואביה הרוחני היה כריסטוף הופמן (Christoph-Hoffmann), ששאף לקרב את הגאולה ולהכשיר את הקרקע לשיבתו של ישו באמצעות מגורים ועבודה קשה בארץ הקודש. במהלך המחצית השנייה של המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20, מאות טמפלרים התיישבו בארץ ישראל והקימו את ביתם בחיפה, ביפו (שם גם הקימו את המושבה החקלאית שרונה), בעמק רפאים בירושלים, בכרמל, ובמקומות שכיום הם: מושב בני-עטרות, בית לחם הגלילית ואלוני אבא.

הכנות אחרונות להזזת הבית

הטמפלרים עסקו בחקלאות, במלאכה, במסחר, בתחבורה, ועוד. הם נהנו מקשרים טובים עם השלטונות העות'מאניים, וזכו להערכתם של הערבים ושל היהודים. הטמפלרים תרמו תרומה משמעותית להתפתחות היישוב בארץ ישראל, בזכות תחושת השליחות, כלים חדשניים, שיטות חקלאיות מודרניות, גידולים חדשים, משק חלב מודרני וסגנון אדריכלי, שהם הביאו מאירופה.

ערב מלחמת העולם הראשונה, קהילת הטמפלרים בארץ מנתה כ-2,200 איש ואישה. בשנת 1917, הבריטים כבשו את הארץ והנהיגו בה ממשל צבאי. הטמפלרים נתפסו כנתיני אויב, ובשנת 1918 הוגלו רבים מהם למצרים ולגרמניה. בשנת 1920, עם ייסודו של המנדט הבריטי, הגולים הורשו לחזור לארץ. הם שיקמו את מושבותיהם שננטשו והפריחו אותן מחדש.

(המשך בעמ' 26)

המאבק על ערכי השימור

מע"ר תל-אביב יצא לדרך ובמרכזו התכנון זכתה קבוצה עם האדריכל קלמן כץ. לדברי בר אור: "בתחילת הדרך אף אחד מן המתכננים לא חשב על נושא השימור. התפיסה הייתה מודרניזם - 'עולם ישן עדי היסוד נחריבה' (מתוך המנון האינטרנציונל). תכנית בינוי הערים (תב"ע), שאושרה בשנות ה-80, עמדה למחוק מבנים וצמחייה לטובת בנייה גבוהה. פעילי שימור ניסו להציג את עמדתם אך הם נדחו על הסף".

חיזוקים פנימיים באולם הקשתות

בשנת 1993, רוני מילוא זכה בבחירות לראשות העירייה. האדריכל דן דרין, שמונה לראש מינהל ההנדסה, התווה תפיסה חדשה שעיקרה - אחוזה בנייה גבוהים ליוזמים. נציגי ממ"י קפצו על ההזדמנות ופתחו מחדש את התב"ע. אלא שכאן התערבו נציגי המועצה לשימור אתרים (בראשם עמדה תמר טוכלר), צוותי אדריכלים ובעלי מקצוע (האדריכל אילן פלינט, האדריכל בר אור והאדריכלית מיכל קוצ'יק, ואחרים). נציגי הקבוצה לא התנגדו להגדלת אחוזה הבנייה אך הגישו הצעה חלופית לתב"ע, שעיקרה שימור.

"הטמפלרים היו אירופים שבאו לפלשתינה, עבדו את האדמה, דיברו את השפה שיהודי אירופה הכירו, והגשימו את הערכים שהציונות ניסתה לקדם. בעיניי מרקם חיים הוא ערך, המצדיק את הצורך לשמר את המקום" (האדריכל אמנון בר אור)

"מה שמעניין בשרונה זו צורת החיים הטמפלרית - בית עם, מבנים, גינות נוי ועצים - אשר הייתה מודל חיקוי למושבות הציוניות, שקמו כמה שנים לאחר מכן", אומר בר אור, ומוסיף: "הטמפלרים היו אירופים שבאו לפלשתינה, עבדו את האדמה, דיברו את השפה שיהודי אירופה הכירו, והגשימו את הערכים שהציונות ניסתה לקדם. בעיניי מרקם חיים הוא ערך, המצדיק את הצורך לשמר את המקום."

לחיוק דבריו, בר אור מציין את יואל משה סלומון (אשר נמנה עם "פורצי החומות" והיה בין מייסדי המושבות פתח-תקווה ויהוד), שכתב בעיתון יהודה וירושלים (בשנת 1877): "שמנו לבינו גם על הקאלאניאות אשר יסדו זה כמה שבעה שנים האשכנזים בני וויטינברג (לא מבני עמינו) ובתייהם בנויות במשטר נאה, ככל ערי אירופה, ברחובות רחבות ובנינים מפוארים עד אשר האיש אשר יתהלך ברחובותיהם, ישכח כי רגליו תדרכנה בארץ הנשמה, וידמה כי הנהו באחת מערי אירופה הנושבות..."

ההצעה לתכנון של נציגי הקבוצה התבססה על העיקרון: "קחו אחוזה בנייה נוספים אבל שמרו את הקיים", אך נציגי ממ"י והעירייה לא הסכימו לקבל את תכניתם. עם זאת, נציגי הקבוצה זכו לאוון קשבת אצל ישראל גודוביץ',

מסלול רכש ולוגיסטיקה

יבוא/יצוא וסחר בין לאומי

תהליכי יבוא - יצוא מהווים חוליות חשובות בשרשרת האספקה הגלובליות. הקורס בא להקנות כלים ניהוליים וידע מקיף ביבוא-יצוא וסחר בין-לאומי. 140 שעות אקדמיות, כולל פרויקט גמר. הקורס בשיתוף המומחים ללוגיסטיקה:

 www.ups-israel.com

ניהול רכש ולוגיסטיקה בכיר

הכשרת הלומדים בקורס למלא תפקיד ניהולי בכיר במערכות לוגיסטיות. 180 שעות אקדמיות, כולל פרויקט גמר.

קורס ניהול רכש ולוגיסטיקה

הקניית כלים ניהוליים ברכש ובלוגיסטיקה. 160 שעות אקדמיות, כולל פרויקט גמר.

למידע נוסף על קורסים והשתלמויות חייגו

1-800-36-10-60

WWW.BIUH.CO.IL

גילה כץ מעצבת גרפית

יצירתיות **שעובדת** בשבילך

- < ניירת משרדית
- < פולדרים
- < פרוספקטים
- < קטלוגים
- < מצגות
- < פוסטרים
- < רול-אפים
- < גרפיקה ברמה גבוהה
- < מתן פתרונות יצירתיים

טל: **052-3349424** katz.gila@gmail.com

הבית מוכן להזתו

המועצה לשימור אתרים נגד תכנית דרום הקריה והרחבת רחוב קפלן, וניתן האות להזזת המבנים.

פרויקט הזזת המבנים

פרויקט הזזת המבנים היה הראשון מסוגו שנעשה בישראל ואותו ביצע צוות מהנדסים ואדריכלים, ובהם גם האדריכל בר אור. בפרויקט הוזזו חמישה מבנים והועתקו חלק מן העצים. ממ"י ועיריית תל-אביב מימנו את הפרויקט (שעלותו הייתה כ-26 מיליון שקל).

העברת מבנה אינה עניין של מה בכך. בניין מתוכנן לעמוד בכוחות אנכיים, ויש צורך לחזקו כדי שהוא יוכל לשאת את הכוחות האופקיים, הפועלים עליו במהלך הזזתו

יוזמי הפרויקט היו: ממ"י ועיריית תל-אביב, באמצעות הרשות לפיתוח כלכלי תל-אביב-יפו בע"מ; מהנדסי הפרויקט היו שמעיה בן אברהם ז"ל, ממשדד שמעיה בן אברהם מהנדסים בע"מ ואינג' מוטי כהן; האחראית במשרד אמנון בר אור אדריכלים הייתה האדריכלית נדיה חמלניצקי; מנהלי הפרויקט היו אחים מרגולין הנדסה ויעוץ בע"מ; מהנדס המבנים לשימור היה ירון גל. הזזת המבנים בוצעה באמצעות החברה ההולנדית "MAMMOET", שהיא בעלת מומחיות בהרמת ציוד כבד, בהובלתו אל היעד ובמיקומו. להלן המבנים שנכללו בפרויקט:

- **המבנה ברחוב קפלן 22:** בית מגורים טיפוסי ביישוב חקלאי טמפלרי, שבו התגוררה משפחת Steller, ונבנה בשנת 1877 בערך.

הבית נפרד משרידי המרתף שמתחתיו

בשנות ה-30, המפלגה הנאצית עלתה לשלטון בגרמניה. בתחילה, הטמפלרים ניסו לשמור על ניטרליות, אך עם השנים החלו רעיונות נאציים לפעפע בחברי הקהיליה, וחלק מהם אף נרשמו למפלגה הנאצית. בחודש ינואר 1938 כבר היו 330 מן הטמפלרים חברים במפלגה. בחודש אוגוסט 1939, ימים אחדים לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, זומנו אזרחים גרמנים חייבי גיוס להתייצב בגרמניה וכ-550 נפשות עזבו את הארץ. הבריטים, שראו באנשי הקהיליה הגרמנית אויב, הקיפו את המושבות הגרמניות בגדרות תיל ובמגדלי שמירה. בקיץ 1941, החזית הגרמנית התקרבה לארץ ישראל מכיוון צפון אפריקה והבריטים גירשו כ-660 עצירים טמפלרים לאוסטרליה. בשנת 1942 גורשו 700 איש נוספים והפעם לגרמניה. במהלך המלחמה, עצירים טמפלרים הוחלפו ביהודים בעלי אזרחות ארץ ישראלית - 455 גרמנים הורשו לעזוב לגרמניה תמורת 551 יהודים, שהורשו לחזור לארץ ישראל.

הרחבת רחוב קפלן

"אחת מן הסוגיות במאבק על שימור המושבה הטמפלרית עסקה בהרחבת רחוב קפלן", מספר בר אור ומוסיף: "מי שתכנן את נתיבי איילון קבע את מחלף קפלן כשער הכניסה למרכז העיר. רחוב קפלן נבנה על תשתית 'דרך היס' - הרחוב הרוחבי של המושבה שרונה, שניצב לרחוב האורכי, 'כריסטוף הופמן' (כיום, רחוב דוד אלעזר). התכנית להרחבת רחוב קפלן סיכנה חמישה מן המבנים החשובים ביותר במושבה, שביניהם: בית-הספר ובית העם (מבנה חשוב נוסף, שעמד מעבר לכביש כבר נהרס בשנות ה-40). חברי הקבוצה ונציגי המועצה לשימור אתרים הציעו 'למנהר' את רחוב קפלן, ובדרך זו למנוע את הריסת המבנים, אך מהנדס העיר לא רצה מנהרה. שוב התפתח עימות בין הצדדים וכאן החלטתי להיפרד מדרכה של הקבוצה. סברתי שיש למצוא דרך לאפשר את עבודות הפיתוח החיוניות לעתידה של העיר, וכי הסוגיה אינה הרחבת הרחוב, אלא שימור המבנים ההיסטוריים."

הבית לפני הזזתו

להלן החלופות להזזת המבנים:

- להרוס את המבנים הקיימים ולבנות מבנים חדשים במקומם.** חלופה זו נפסלה מיד, כי המבנים החדשים לא יהיו מקוריים (אותנטיים) וסביר להניח, שלא נוכל לקבל עבורם היתרי בנייה במתכונתם המקורית.
- לפרק את המבנים הקיימים ולהרכיב מבנים חדשים מן האבנים המקוריות.** חלופה זו הייתה בעייתית מן ההיבט הטכני-הנדסי, כי המבנים הישנים נבנו מאבני כורכר מקומית, ולא מאבני מחצבה איכותיות. בתהליך הבנייה, האבנים הודבקו בבוצ ובחוקו בלוחות עץ שהחלו להתפורר. בחלופה זו אי-אפשר היה להשאיר את חומרי הבנייה המקוריים.
- להזיז את המבנים בשלמותם.** חלופה זו נבחרה, מכיוון שהיא שמרה על מקוריות המבנים - גם אם לא במקומם המקורי.

בסופו של דבר, המועצה הארצית לתכנון ובנייה דחתה את הערר, שהגישה

ועליית גג. אחת מן הסוגיות בהזאת המבנים הייתה: האם להעביר את מרתפי המבנים?

המתכננים והעירייה בחנו את הנושא והחליטו לוותר על המרתפים האוטנטיים, שלא היו מסוגלים לעמוד בדרישות מחמירות של מיגון ושל בטיחות. במקומם הם בנו שתי קומות מרתף חדשות: מרתף תחתון, המשמש מקלט ובו גם חדרים המיועדים למערכת מיזוג-האוויר והמעליות; ומרתף עליון, שהוא שחזור מדויק של המרתף שהושאר מאחור.

המבנים נוסרו מיסודותיהם, הורמו מן המרתפים המקוריים באמצעות גלגיליות (Roller skates) מיוחדות עם יכולות של הרמה ושל תנועה, והוסעו על מסילות אל מקומם החדש

המבנים נוסרו מיסודותיהם, הורמו מן המרתפים המקוריים באמצעות גלגיליות (Roller skates) מיוחדות עם יכולות של הרמה ושל תנועה, והוסעו על מסילות אל מקומם החדש. לאחר שהמבנים הוצבו במקומם, אנשי הצוות הסירו מהם את התמיכות, ניסרו את קצות משטחי הבטון שבלטו מן המבנים והחזירו להם את מראם האוטנטי.

בר אור מסכם את פרויקט שרונה בנימה אופטימית: "הזאת המבנים הוכיחה את מחויבותה של עיריית תל אביב לערכי השימור. כיום, תל-אביב היא המתקדמת ביותר בין ערי ישראל בנושא השימור. פרנסי העיר הגו תב"ע לשימור וכללו בה כ-1,500 מבנים. הזאת בתי שרונה היא אמירה ברורה לכל בעלי המבנים, שתל-אביב מאמינה בערכי השימור ואף מוכנה לשמש דוגמה לאחרים".

התמונות נמסרו באדיבות משרד אמנון בר אור אדריכלים והצלם איתמר גרינברג

הורדת הבית על המרתפים החדשים

- **המבנה ברחוב קפלן 26:** בית מגורים דומה לעיל, שבו התגוררה משפחת Weller, ונבנה בסוף המאה ה-19.
- **המבנה ברחוב קפלן 30:** בית מגורים דומה לעיל, שבו התגוררה משפחת Grozinger, ונבנה בשנת 1877.
- **המבנה ברחוב קפלן 34:** בית העם הראשון ובית-הספר, וכן בית מגורים בחלק ממנו. בניין ציבורי קהילתי ביישוב חקלאי טמפלרי, שנבנה בשנת 1875.
- **המבנה ברחוב קפלן 36:** בית העם החדש. בניין ציבורי דומה לעיל, שנבנה בשנת 1904.

"התחלנו ללמוד את נושא הזאת המבנים ובמקביל חקרנו את המבנים עצמם. עמדנו בקשר עם צאצאי משפחות הדיירים ולמדנו מהם על צורת החיים במבנים ועל התכנון הפנימי", מספר בר אור ומוסיף: "צוות הפרויקט עבד בהתלהבות רבה. בעבור כולנו, הזאת המבנים הייתה התנסות ראשונה. רק ההולנדים לא התרגשו מן העניין".

הבית בדרכו למיקומו החדש

העברת מבנה אינה עניין של מה בכך. בניין מתוכנן לעמוד בכוחות אנכיים, ויש צורך לחזקו כדי שהוא יוכל לשאת את הכוחות האופקיים, הפועלים עליו במהלך הזזתו. לצורך חיזוקו של מבנה שיועד להזזה פוערו פתחים בתחתית קירותיו, הכניסו דרכם ברזלי זיון ועליהם יצקו משטח בטון בעובי 40 ס"מ. המבנה נשען על משטח הבטון במהלך הזזתו. כל אחד מחדרי המבנה חוזק בתוכו בתמוכות מתכת, שיצרו קופסת חיזוק פנימית. הצד החיצוני של המבנה חוזק גם הוא בתמוכות. כל משקופי הדלתות והחלונות חוזקו בלוחות עץ. הסדקים בקירות המבנה נצבעו בצבע אדום (כדי לזהות בקלות סדקים חדשים במהלך הזזת המבנה) וחיישנים הוחדרו לתוך הסדקים, כדי לזהות כל לחץ חריג בזמן אמת.

מבנה טמפלרי טיפוסי מכיל: מרתף שחציו קבור באדמה (המרתף הקריר איפשר לטמפלרים לאגור מזון בתקופה, שחשמל לא היה בשימוש ולא היו מקררים), קומה ראשית שכללה חדר אורחים ומטבח, קומת חדרי שינה,

מי הוא אמנון בר אור?

אמנון בר אור, יליד שנת 1951, הוא אדריכל ישראלי, מומחה בשימור מבנים היסטוריים ואתרי מורשת, ובשחזורם. בר אור הוא כוגר הפקולטה לאדריכלות באוניברסיטת פירנצה (שנת 1978) ובעל תואר ראשון לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה (שנת 1984). נוסף על-כך, הוא למד לימודי תואר שני בארכיאולוגיה, באוניברסיטה העברית ירושלים.

בתחילת דרכו, בר אור פעל בצפון הארץ. בין עבודותיו הבולטות באותה תקופה: תכנון פרויקט שיקום העיר העתיקה בצפת וניהולו, ותכנון השימור והשחזור (עם האדריכל לורנס בלקין) בחפירות העיר הרומית-ביזנטית בבית-שאן. בשנת 1990, בר אור העתיק את פעילותו